

Sing rongx neix lumj dwg yaek rongx hawj de fonj gvaqdaeu j nei, nyinzheu aen fwngz daxmeh sawqmw h doed hwnj, miz di saenzdedded, da yawj couh yaek dingj mbou j ndae j lo, fwngz cejsam mbaqmbingh iet gvaqbae, gou caeuq nuengxhaj gyam hwnjbae, lumjnaeuz gyoengqvunz gaex ciengz, bangx ciengz neix couh dwg cejdaih gou. Bohnax sei q naeuz: “Ndei lo.” Daxmeh iet fwngz haeu j ndaw, dingj cejdaih dwk, bu bingz fan demx, bohnax sei q couh youq gwnz demx mbon ok aen congh sei qhenz raez doxdoengz ndeu, baez yawj roengzbae couh raen laj mbonq. Dou cungj rox vihmaz guh baenzneix, hoeng mbou j miz vunz gamj gangj gamj riu. Daxmeh baez cuengq fwngz, cejdaih couh “gumx” sing ndeu ninz ai youq dieg gaeuq. De daengx naj cungj dwg raemxda.

3

Lij Mehgunj youh daeuj ranz gou lo, cejsam mbou j maij de daeuj saek di, cungj siengj neb de ok dou. Hoeng Lij Mehgunj cungj dwg riunyumnyum, daxmeh youh ndaq, cejsam mbou j gamj neb. Miz vunz bang, Lij Mehgunj mbei hung lo, couh youq naj dou hemq ien’ uengj gwnvi: “Aiyo, caen dwg ma haeb Lij Dungbinh mbou j rox sim vunzndei. Danghnaeuz dwg lwgsau ndwi, vah gyo’ mbai q cungj gangj mbou j liux. Bouxlawz rox, gingqyienz bungz dah lwgsau baenzneix mbou j rox ndei rwix ndeu.” Lij Mehgunj lauhei q bouxwnq dingq mbou j ndaejnyi: “Saeh dahlwg daihsam mwngz gou mbou j gamj guenj lo, baezneix gou dwg vih dahlwg daih mwngz daeuj, gou aen sim duzyou ndeu, coih giuz bu loh guh saehndei, vunz mbou j raen mbwn raen.” Gij vah Lij Mehgunj hawj dou doeksat, de gingqyienz dwg daeuj bang cejdaih gou guh moiz. Bouxlawz ei aeu dahcej gou neix ni?

Daxmeh lau Lij Mehgunj gangj roengzbae couh yaek miz vah mbou j ndei okdaeuj, mbaqmbingh cingj de haeu j ranz, sijsaeq cam. Cam yaq daengz rox baez moiz neix yaek guh bae daengz giz gig gya e gig gya e. Daxmeh naeuz: “Mbou j ndaej, mbou j ndaej. Gou danghnaeuz ei, mbou j couh dangq gai dahlwg ha?” “Coenz hauq mbou j ndaej gangj ndaej baenzneix nanz dingq, dahlwg hung yaq mbou j ndaej louz nanz lai, louz nanz lai couh louz baenz doxcaengz lo. Caiq gangj lo, dahlwg mwngz baenzneix, goj suenq gij rwix lo, rek rwix dap saeuq rwix, habngamj lo.” Mehmoiz dwg boux cien’ gya lij lun doxaeu, seiqlengq bak leix, de gangj daihngeih yaq, lauhei q mbou j miz vunz gamj gangj daih’ it lo. “Hawj gou naemjnaemj.” Daxmeh hekhek hei qhei q soengq Lij Mehgunj ok dou. Youq ndaw rug, cejdaih hai lwgda, ninz youq gwnz mbonq daengj rwz dwk, gij vah Lij Mehgunj caeuq daxmeh baez cih

这吼声像是要把她吼得翻转过来，母亲的手青筋暴突，微微颤抖，眼看快支撑不住了。三姐的手一把伸过去，我和老五跟上，有众人推墙的架势。这堵厚厚的墙就是我的大姐。四舅说：“好了。”母亲将手伸向里，顶住大姐，把竹席放平，四舅把竹席掏出一个四方。从四方形里一眼能看见床底。我们都知道是什么，却没人敢说敢笑。母亲一松手，大姐就重重地平躺回原来的位置。她满眼泪水。

3

李妈孔又到家里来了，三姐十分不待见她，就差将她扫地出门了。可是李妈孔总赔着笑脸，母亲呵斥，三姐不得不收敛很多。李妈孔稍稍得势，就在门前喊冤叫屈：“哎哟，真是狗咬吕洞宾不识好人心啊。换上别的姑娘感激都来不及。谁知道啊，就碰到这么一个不知好歹的丫头片子。”李妈孔生怕别人没有听见似的：“老三的事我再也不管了，这次我来是为老大，我一颗菩萨心肠行善积德，修桥补路做善事，人不见天见。”李妈孔一番话，让我们的耳朵为之一振，她竟然来给我的大姐做媒。谁会要我这个姐姐呢？

母亲担心李妈孔再说下去就变得没遮没拦，立刻把她请进屋里，细细问。这一问才知道这媒要做到十万八千里的地方去，母亲说：“不行，不行。我要答应，不等于卖了女儿吗？”“话不能说得那么难听，女大不中留，留来留去留成愁，再说了你闺女这样子，也算歪瓜配枣，歪锅配瘪灶，合适了。”媒婆可是婚配理论的专家，方圆百里，她说第二了，估计也没人敢说第一。“让我考虑考虑。”母亲客客气气地送走了李妈孔。在里屋，大姐睁着眼睛，躺在床上竖着耳朵。李妈孔和母亲的对话一字一句淌进她的心里，搅成了一个泥塘。

母亲走近她，还未开口，大姐就把问我的话又反复问母亲：“我这样会白白地老吗？”母亲说：“怎么会呢？我们都在想办法，我家大姐过去可是一个超级大美人。只是现在遇到了一点点困难。如果大姐结婚，还会有自己的家、自己的孩子，谁都会老，可是谁又会白白地老呢？”母亲的话像一曲山歌，婉转动听。“孩子，现在我们还比较困难，没有能力给你请好的医生，有这样一个机会，你愿意吗？你的公公婆婆会为你请医问药，会替我们照顾你。”大姐的头点得像鸡啄米似的。月色洒在树上、屋檐上、窗棂上……柔美的夜色像流水，静静地照着这个小山村的一切。母亲打来热水，为大姐擦洗身子，陪着她入睡，像温习着一个久远的故事。

接亲的队伍没有几天就来了，母亲一早给大姐换上一套红装，在接亲队伍到来前找来四舅，交代几句就上山去了，她说要去给父亲上香，要去跟他报告这个事情，过了再说父亲会怪的。接亲的是几个大汉和李妈孔，我们都没有见到我们的姐夫。家人聚在一起简单地吃了一餐饭，鞭炮在山谷里猎猎地响，大姐像一只红色的牲口被抬出了山坳，带着母亲描述的诗一样、童话一般的希望走向未知的生活，无法回头地离开了小山村，离开了家。

4

大姐出嫁了，流言蜚语到处飘散，说什么的都有。说得最多的是我的母亲见钱眼开，把女儿卖给一个傻子传宗接代。为此老五在学校常常跟人家打架，经常鼻青脸肿地回来。三姐沉浸在退亲的事件里还没有回过神，老五开始野蛮得像个男孩子，在学校里和人打架后到处流浪，不愿意进教室。学校的老师找到我，让我劝劝她，可是我哪里劝得动她？我无助地对着她离开的背影喊破喉咙，她无动于衷，越走越远。老师说，回家告诉你妈妈。可是对于这一切，母亲似乎置若罔闻，她忙她的，吃她的，睡她的。家里少了对大姐的照顾，她像腾出一只手似的，开始关心起老三的事情。她把二姐找来，问她怎么样了？是怎么回事啊？二姐说：“我去到小莲阿姨家了，阿姨也说不知道，小莲阿姨问他，他就说反正是再也不会了。我去第二、第三回的时候都没有见到他。”母亲轻而易举地读懂了老二的语言，她像点兵点将一样指着我：“老四，明天你和我一起去大峰家一趟。”

baez coenz lae haeu j ndaw sim de bae, gyaux baenz daemz boengz ndeu.

Daxmeh byai j haeu j gyawj de, caengz hai bak, cejdaih youh raemh cam daxmeh gij vah de cam gvaq gou haenx: “Gou dwg mbou j dwg couh yienghneix geq bae daengxndwi?” Daxmeh naeuz: “Baenzlawz baenzneix ni? Raeuz itcig siengj banhfap, dah lwgdaeuz ranz gou doenghbaez dwg dahsau saunde i saunde i bw. Dan dwg seizneix bungz daengz didi hoj ndeu. Danghnaeuz mwngz baenzranz, nyaengz miz ranz bonjfaenh、lwg bonjfaenh dem. Bouxlawz cungj miz ngoenz ndeu geq bae, hoeng bouxlawz yaek geq bae daengxndwi ni?” Coenz hauq daxmeh lumj fwen, ndeidingq raixcaix. “Lwg, seizneix raeuz nyaengz loq hoj, mbou j miz doekrengz bang mwngz cingj canghyw ndei, miz aen gihvei yienghneix ndeu, mwngz ei ma? Yahbuz geqgoeng mwngz yaek vih mwngz cingj canghyw ndei, yaek lawh dou ciuqgoq mwngz.” Aen gya euj cejdaih lumj gaeq dot haeux nei ngaek geij baez. Rongh ronghndwen saj youq gwnz faex、laj roq、gwnz cueng……Rongh aen hai gya unde i lumj raemxlae, caemdinghdingh gyuemuemz sojmiz gij doxgai q aen mbanjbya i q neix. Daxmeh aeu raemxraeuj daeuj, bang cejdaih swiq aenndang, buenx de ninz, lumj un aen goj gya enanz ndeu.

Gyoengqvunz raeb bawx gvaq geij ngoenz yaq couh daeuj lo, daxmeh hwnqdaeuj caeuxcaeux rieg hawj cejdaih doi q buhvaq ndengndeng ndeu, youq gyoengqvunz raeb bawx caengz daeuj bae ra bohnax sei q gonq, gyaudaih geij coenz couh hwnj bya bae lo, de naeuz de yaek bae hwnj yieng hawj daxboh, yaek bae lwnh de gienh saeh neix, gvaq yaq cij lwnh lau de gvai q. Dwg geij bouxsai hungmaengh caeuq Lij Mehgunj daeuj raeb bawx, dou cungj mbou j raen cejfou dou. Vunzranz rom youq doxcaez genjdanh gwn donq haeux ndeu, bauqreng h youq ndaw luegbya naengbebbbe, cejdaih lumj duz doenghduz ndeng ndeu deng rap ok gemh bae, dai q gij maqmuengh lumj sei、lumj gojlwgnyez daxmeh lwnhgangj byaijcoh gij ndwenngoenz caengz rox baenzlawz yiengh, mbou j miz banhfap ngeux gya euj lizhai mbanjbya i q, lizhai ranz.

4

Cejdaih haq yaq, vunzmbanj gangjnyaunyu, gangj maz cungj miz, gij gangj cei q lai dwg daxmeh raen cienz da hai, gai dahlwg hawj boux nguengh ndeu swnj ciuh. Vihneix, nuengxhaj youq hagdangz ciengzseiz caeuq vunz doxdub, ciengzseiz naj gyaemqdw d dauq ranz. Cejsam lij aenvih doi q caen naiqnuek caengz ndei dauq, nuengxhaj hainduj manz lumj lwgsai, youq hagdangz caeuq vunz doxdub yaq banh dei h banh cog, mbou j ei haeu j gyausiz. Lauxsae hagdangz ra daengz gou, hawj gou gienqgienq de, hoeng gou baenzlawz gienq ndae j de? Gou mbou j miz banhfap youq raeblaeng de hemq vai h conghhoz, de mbou j yawj dauq saek di, ciuqyiengh lizhai, yied byai j yied gya e. Lauxsae naeuz, bae ranz lwnh daxmeh mwngz. Hoeng doi q doenghgij neix, daxmeh dingq yaq mbou j dawz haeu j rwz, de nyaengq gij de, gwn faenh de, ninz faenh de. Mbou j yungh ciuqgoq cejdaih, de lumj mbou j miz saeh guh nei, hainduj haeujsim gij saeh cejsam. De ra cejngeih daeuj, cam de baenzlawz yiengh ni? Dwg miz maz saehcingz? Cejngeih naeuz: “Gou bae ranz Naxlenz, nax goj vah mbou j rox, Naxlenz cam de, de naeuz fanjcingq dwg cai q hix mbou j bae lo. Gou bae cam baez daihngeih、baez daihsam cungj mbou j raen de.” Daxmeh gig yungzheih couh rox cejngeih gangj maz lo, de lumj diemj bing nei vix gou: “Lwgsei q, ngoenzcog mwngz caeuq gou doxcaez bae ranz Daegfungh.”